Cum Priv. S.C.M. *I. A. Pfeffel exc. A.V.*

VITA
B. JOANNIS NEPOMUCENI MARTYRIS,

AUTHORE
P. BOHUSLAO BALBINO, Soc. JESU
CONSCRIPTA,

NUNC DENUO EDITA, ET ICONISMIS PRÆCIPUA BEATI ACTA EXHIBENTIBUS ILLUSTRATA.

Scalpro & ſumptibus
JOANNIS ANDREÆ PFEFFEL,
Cæſarei Chalcographi.

Cum Licentia Superiorum.

AUGUSTÆ VINDELICORUM,
Typis JOANNIS JACOBI LOTTERI, Anno 1725.

Ioh. Andr. Pfeffel sculpr. Aug. Vind.

REVERENDISSIMO
AC
ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DOMINO
FRANCISCO
JULIANO,
DEI GRATIA
EPISCOPO HIPPONENSI,
S. R. I. COMITI à BRAIDA,
CATHEDRALIS ECCLESIÆ
OLOMUCENSIS
CANONICO ET SUFFRAGANEO:
NEC NON CELSISSIMI
AC
EMINENTISSIMI DOMINI,
DOMINI
EPISCOPI OLOMUCENSIS
IN SPIRITUALIBUS
VICARIO GENERALI,
ET
OFFICIALI,
ARCHIDIACONO ZNOYMENSI.
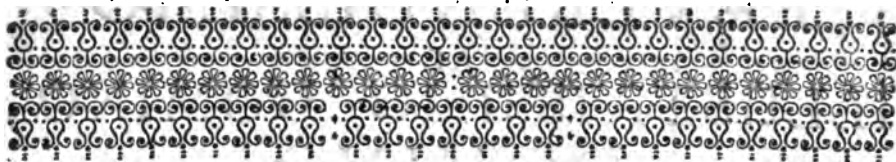
Reverendissime, ac Illustrissime

Domine, Domine

&c. &c.

NE mireris Reverendissime, & Illustrissime Domine, postquam superioribus annis Reverendissimis, & Clementissimis Principibus Alexandro Augustano, & Sigismundo Viennensi Præsulibus, illi Dominicæ passionis mysteria, huic Viennenses sacras Basilicas affabrè æri incisas, amplissimis duobus nominibus inscripsi, à me tibi hoc tertium opus, quod dudum mul-

multis titulis nomini tuo debebatur, nuncupari. Duo enim potissimùm ad hoc ut religiosissima B. Joannis Nepomuceni, plena sanctitatis acta, eleganti ùt ùt pro rei amplitudine compendiario calamo à R. P. Bohuslao Balbino è Societate JESU viro eruditissimo olim conscripta, adjunctis æreis tabellis publici juris facerem, animum inclinârunt. Primum, quòd non sine animi voluptate cernerem, elaboratas à me superioribus temporibus ea, qua poteram, arte, ùt rei dignitas postulabat, ductô scalprô Divi hujus imagines tanta manuum complosione per Bohemiam, ac Moraviam passim exceptas; avidissimis quoque animis in remotiores etiam Regiones expetitas; ad hoc plurimorum ardentia vota intelligerem, Divi Nepomuceni gesta, quæ in iisdem tabulis summaria methodo excusa mirè pascunt intuentium animos, paulò enucleatiùs exposita legendi, tractandíque. Alterum, quòd, cùm novis indies, iisque recentissimis, ùt fama fert, prodigiis cœlum ipsum Joannis virtutes probare videatur, nihil me ab æquitate alienum facturum judicarem, si hac meâ opellâ immortalia ejus facinora orbi commendatum irem.

Verùm dum anxia subiret cogitatio animum, neque probè nôssem, cujus sub auspiciis hoc nego-

tium agerem; visum est tuâ uti ad propositum meum authoritate & studio: quorum altero tanquam clypeo in fronte libri appenso calumniantes veritatis hostium injuriæ retundantur; altero invictissimi Herois in oppetenda pro Christo morte fortitudo, debellata silentiô Wenceslai Regis garrula crudelitas, virtúsque cœlo digna, quæ Bohemiâ totâ solis instar resplenduit, longè latéque celebretur; Ad hoc verò immortalis nominis tui, & præclarè gestorum fama pietásque perspecta omnibus (quæ non unius Bohemiæ, Moraviæque angustos passa limites, sese in exteras terras, etiam ad nos usque profudit) plurimùm conferre posse videbantur. Enim verò, cùm *Similitudo morum Mater sit amorum*, nihil à te alienum arbitrare; si illius causam egeris, cujus vitam ab ineunte ætate tuam fecisti, dum nihil habuisti prius, quàm ut in te Bohemia, piíque omnes alterum Joannem Nepomucenum, nescio, an majori tui commendatione, an verò disciplinæ Ecclesiasticæ commodo, venerabundi suspicerent. Et meritò: magna enim te inter, Antistes sapientissime, (modestiâ tuâ dixerim:) & Joannem Nepomucenum vitæ, morúmque conjunctio ab ipsis incunabulis intercessit.

Joannes honesto quidem loco natus; at cœle-

stibus

ſtibus flammis, quæ naſcentis inſederant domui, factus illuſtrior, vix ortus futuræ ſanctitatis ſigna portendit. Te ſplendida natalium conditio, & geminæ cœli faces, novum Proſapiæ tuæ ſidus, ab ortu illuſtrârunt: eos enim Majores nactus es, quorum Regio Diademate * ſubinde coronati vertices ſummis Reipublicæ in Italia, Bohemia, aliiſque Provinciis admoti muneribus, conſilio, fortitudine, conſtantia de Regnis, bonóque publico optimè meriti perennem nominis ſui, & ampliſſimorum factorum gloriã in poſteros, quos Bohemia & Moravia, ut tuas, & Germani tui laudes taceam, Patres Patriæ ſemper habuit, propagârunt. Amplius dicam; gemino illuſtratus es ſidere ſanctiſſimo Pio V. Pontifice, ac Thoma Aquinate; * qui è tuo quoque orti ſanguine plus claritatis, quàm per tot ſecula Majorum tuorũ facinora, quanquam illa ampliſſima ſint, ſtirpi tuæ attulêre. Ab his generis nobilitatem æquè, ac virtutis ſplendorem hæreditario jure es conſecutus. A teneris illico annis ſacris rebus afficiebare; ſi loquendum, ſi agendum eſſet quidpiam, tanta utebaris moderatione, ut nihil in puerili ætate agere videreris, quod virum non deceret: quo obtinuiſti, ut nemo eſſet, qui indolem tuam ad ſumma

ma

* * Ex panegyrico Zaræ dicto 4. Octobr. An. 1723.

ma quæque natam ex his velut ex ungue Leonem non agnoſceret.

Vides, quàm par utrique vitæ initium; ſed major morum ſimilitudo; eandem enim vivendi normam communem cum Joanne habuiſti: ille capaciſſimam nactus mentem vix annos juveniles attigit, ea induſtriæ laude omnem literarum, & Chriſtianæ pietatis ſtudio operam conſecravit, ut Joanne doctior, ac ſanctior audiret nemo; & quanquam ingenii amplitudo, indoles ad maxima nata ſponderet plurima, caducarum tamen pertæſus rerum omne ſtudium eò contulit, ut Sacerdotii potiretur: hoc cùm eſſet adeptus, operam ſuam in tutanda Eccleſia Catholica, in conciliandis diſſidentium animis, in reprimendis ſceleribus, lucrandíſque Deo animabus meliùs collocatam ratus; adeò ſe probavit, ut in familiarem conſuetudinem à Wenceslao Rege admiſſus, eidem factus ab Eleemoſynis, paulò pòſt Canonicum ad S. Vitum Pragæ ageret; & niſi modeſtia, animíque demiſſio abnuiſſet, iisdem, quas meruerat, Litomisliensi, & Wiſchehradenſi Infulis ornaretur.

Habes hîc tuarum laudum compendium ſtrenuus Joannis æmulator Reverendiſſime Domine: florentis vitæ ætatem virtutibus, manſuetioribus

juxta

juxta ac ſeverioribus diſciplinis ea ingenii felicitate impendiſti, ut paſſim & probus & doctus indigitareris. Ad hoc; tibi fortunas ampliſſimas ab generis nobilitate, dignitates ſummas à tuis, Majorúmque meritis; ſpes denique maximas à favore omnium in Civili Republica pollicebare. Quod cùm ſcires oculatus, erat, ut hujusmodi ſeculi crepundia mentem à pientiori propoſito avocarent; niſi in conſtantem animum incidiſſent. Generoſo pede vanas fortunæ arridentis illecebras calcâſti; dum ad Sacratiora convertens animos in Sacerdotem unctus totum te alterum Samuelem immortali DEO conſecrâſti. Dies me deficeret, ſi ea, quæ Miniſter DEI publicus perenni laude digniſſima geſſiſti, omnia enarrem: Mitto ad omnem modeſtiam & pietatem compoſitos vitæ mores; mitto indefeſſum divinæ gloriæ promovendæ ardorem; mitto fervidam Eccleſiæ Romanæ defendendæ mentem; illud ſolùm indigitâſſe ſufficiat: duo potiſſimùm in te, tam exquiſitam politioris literaturæ, utriusque Pontificii, & Cæſarei juris peritiam, ac parem tantæ doctrinæ pietatem, omnibus admirationi fuiſſe. Unde nec virtus, nec eruditio tua diu in umbra latuit, in ſolem, & pulverem progreſſa eſt; cùm te paſſim ampliſſima munia ambirent, non tu illa; & à qui-

bus alii honorem mutuantur, tu eisdem gloriæ, & dignitatis plurimùm addidisti. Olomucensis tamen Ecclesia non sine pia aliarum invidia velut altera Magdalena partem elegit optimam, quando te primò Canonicum nacta non inertem, & otiosum; sed talem, qui ex accessione dignitatis novam sibi impositam provinciam arbitratus, tantò sanctiùs vixit, quantò sublimiùs se supra cæterorum conditionem positum cerneret: Semper primos inter rigida hyeme, quod etiamnum soles, in Choro; assiduus in audiendis confessionibus, dicendô ad concionem ardentissimus, in adjuvandis consilio, & ære indigis munificus, beneficus in omnes; Religiosus inter seculi turbines videbare. Familiam quoque elegisti gravem, modestam, cui in oculis nihil lividum; nihil concinnum in comis; nihil ambitiosum in vestibus; nihil turgidum in incessu; nihil garrulum in sermone; nihil improbum in moribus: tanta tibi semper erat pietatis cura. Testatiora sanè hæc fuerunt, quàm ut eorum, quorum interest virtutem remunerari, oculos laterent. Hinc à sapientissimis Diœcesis Olomucensis Antistitibus, qui acre, & singulare adhibent judicium in viris ad gravia munia eligendis, qui nihil gratiæ, totum virtuti concedere soliti sunt, Vicarius, ut ajunt, Generalis es constitu-

tus.

tus. Quod munus tanto Moravici Cleri, Ecclesiarum, & pietatis emolumento sustinuisti, ut perspecta tua virtus summa cum ingenii dexteritate & eruditione conjuncta, résque præclarè pro re Catholica ubique gestæ Romam usque sese penetrârunt; quæ, ùt amat, viros dignitatibus quærere, non viris dignitates, te Hypponensi Mitrâ; non enim minus prœmium meritis tuis æquari poterat, coronavit.

Non tamen te ideo à pressis Joannis vestigiis avocatum dicam, ille quidem Infulas sibi oblatas magna demissionis laude repudiavit; tu hanc non minori dignus præconio, non à te ambitam, invitus accepisti, & etiamnum majores eâdem, qua illas mereris, virtute recusas, negligis, aut declinas; Illud utrique iterum commune, quòd cùm omnia ad Divi hujus exemplum agas, eodem jure, quo felicitatem suam, atque amplitudinem Joanni Nepomuceno Pragensis S. Viti Ecclesia, tibi Olomucensis suam quoque referre debebat in acceptis. Nam, omissis veteribus, recentiora memoriâ recolamus: quantus tibi meritorum accessit cumulus his annis, quibus Eminentissimi Cardinalis, & Episcopi Olomucensis cum Initiatoris, seu, ut vulgò suffraganei potestate laudatissimè vices geris! Næ munus hoc, cui multorum humeri sunt impares,

tanta fide, diligentia, & dexteritate obis, ut ubique DEI, & Cælitum honorem, disciplinam Ecclesiasticam neglectam, aut penè collapsam restituas, augeas, sancias. Testantur id duodecim variis in locis Augustissima DEO à te sacrata templa; sibi restituta quàm plurima; quæque ad ornatum, & Majestatem facerent, studiosissimè procurata. Quod tuum in emendandis malis moribus ardens studium, populi & Cleri pietas, qui toti Moraviæ & Bohemiæ virtutis, & Religionis est speculum, me tacente loquitur.

Illud omnes in te mirantur, quòd, senili ætate, & fractis viribus cùm sis, per vias asperas, ac montium rupes brumali non rarò tempore cum gravi valetudinis periculo ædes sacras perlustres ipse, in pravos mores inquiras; tam clementer vitia à tuis propulses, ut feriendo parcere, & parcendo ferire videaris. Est quoque tibi laudatissimum hoc perfamiliare, ne procul dissitæ à Pastore animæ spiritali remedio ad consistendum in virtute careant, omni ratione contendere; unde ut populo itineris molestiam sublevares, tuam negligis: dilatis etiam gravibus Patriæ negotiis, quo indigenti populo confirmationis Sacramentum conferres, Saram, Cajam, aliáque remotiora loca adeò frequenter profi-

cisce-

ciſceris, ut quinquaginta octo mille quadringenti quinquaginta tres percenſeantur, quos Sacro unctos oleo ad fortiter pro virtute & fide dimicandum roboraſti! accedit, quòd ſpiritualibus mediis humanam etiam induſtriam ad tuorum profectum adhibeas, boníſque Paſtoribus, quibus cura concreditarum tibi ovium tutò committeretur, acutus, & ſagax populo ſapientiſſimè conſulas: muneris verò tui partes omnes ita exples, ut nec te Chorus pſallentium Domino ſuum unquam Canonicum, nec Diœceſis Vicarium requirat.

Poterant alii tot conſumi laboribus, tot itineribus frangi; tu contra erectior, tantùm abeſt, ut hac negotiorum mole fatiſcas, ut etiam, cùm domi ſis, authoritate, & conſiliô bono publico, tuíſque Eccleſiis longiſſimè proſpectum eas: Si enim Eccleſiis opus Rectoribus, priùs facto virtutis periculo, eos, quos exploratiſſima virtus eruditioni ſocia commendant, tanto muneri admoves; probè ſciens: dignitates eſſe merces virtutis, non ambitionis; meritorum, non precum. Si Civilis Reipublicæ neceſſitas poſtulat, poſtulat autem quàm frequentiſſimè, ita malis mederis, & bonum procuras, ut, qui tua facta propiùs intuentur, meritò in dubium vocent, an in rebus aggrediendis prom-

 ptior,

ptior, prosequendis fortior, aut perficiendis felicior sis. De utraque Republica cùm Civili, tum Ecclesiastica optimè meritus: de illa, quòd tuis crescat, & floreat sapientissimis consiliis; de hac etiam quòd per te sacris initiatos habeat quàm plurimos (ampliùs enim, quàm 7431. viros omni eruditione, & virtute conspicuos DEO consecrâsti) quorum opera in instruendis rudibus; expiandis à noxis animis; atque administrandis Divinis Mysteriis uteretur. Hoc quidem utilitatis est; alterum gloriæ & decoris; utrumque tibi debet. Habet Moravia summis ornatos muneribus, sanctitate & rebus bene gestis spectatissimos, qui non minori ornamento, quàm utilitate rem gerunt Catholicam, Cœnobiarchas, & Hæteriarchos non paucos, quorum tu decem, si non penè omnes, infulis ornâsti: Authoritati an potiùs virtuti accedit tuæ, quòd duo Reverendissimi, ac Illustrissimi Franciscus Engelbertus Barbo è Comitibus de Bexnstain, & Wenceslaus Carolus S.R.I. Baro Koschinschy viri & generis Nobilitate, & doctrinâ amplissimi coram te caput demisêre, ut prior Dariensẽ, hic Reginæ Hradecensis urbis Episcopalem Mitram, meritorum suorum præmia, ex manibus tuis capesserent. Unicum ad gloriæ tuæ culmen deesse visum est; ut tuo, cujus vices geris,
Emi-

Eminentissimo Cardinali & Principi Ecclesiæ Olomucensis, dignum tanto capite Episcopale decus; quod tuis quoque meritis par esse poterat, imponeres; & id obtinuisti: illud profectò virtuti tuæ tribuendum, quòd dum adeò liberalis aliorum vertices sacris honoribus consecrares,tui sis oblitus, qui majora, ac habes, promereris. Nimirum non honores accipere, sed mereri; & virtutem sibi ipsi dignum esse præmium judicâsti. At dices, nihil horum B. Joannes Nepomucenus; nec infulas gessit, nec contulit: non abnuo; verùm & tu ita hæc agis, ut agere non videaris; cùm nihil gloriæ, nihil ambitioni, nihil tuæ, sed totum Ecclesiæ, cui labores tuos, & senilem ætatem impendis, utilitati tribuas: in hoc autem Nepomuceni vitam omnem fuisse consumptam, veriùs est, quàm ut persuadeam. Verùm quid hæc commemorem? Si populi quoque mixtum non muta veneratione amorem, quem in te concitâsti; si modestiam, qua infractus fortunam blandientem fers, qua in tanto dignitatis fastigio excusandum nihil in tuos mores admittis, adducerem, sola Moravia paginam faceret.

Illud mihi primo propositum fuit loco; ardens studium, quo Divi Joannis Nepomuceni Cultum promotum ubique contendis, certissimum amo-

mo-

moris, ac imitationis argumentum, admirari: non enim tibi satis erat, quem moribus æmularis, privato à te honore coli: totus in id incubuisti, ut, quæ totius Bohemiæ erat votorum meta, eidem publici honores decernerentur. Innotuit hæc tua Romæ pietas: unde, dum Anno M. DCC. XVII. rogatu totius Regni, & tua maximè industria Clemens XI. summus Sacerdos ex sapientissimis Bohemiæ præsulibus, qui Joannis acta, ac nova indies facta prodigia ad veritatis trutinam revocarent, sacrum senatum coëgisset, Te hujus ornatissimi consilii, licèt spectatissimi alii Antistites abundè suppeterent, præsidem, ac judicem constituit. Egisti id munus tanta dexteritate ac studio, ut remoto omni negotiorum objice stupentibus aliis, nullo frigoris acerbi, aut valetudinis sinistræ malo deterritus, pluribus etiam horis ad confirmandam prodigiorum veritatem jusjurandum acciperes: tanta autem æquitate tulisti sententiam, ut ea, quæ tuo judicio probata sunt; Romæ quoque probarentur. Unde factum Anno M. DCC. XXI. Joannes Nepomucenus in Beatorum Martyrum Catalogum refertur. Hoc verò cùm esses assecutus, non facilè dixero, quanta ex illo beneficio in Divum tuum Patronum exarseris pietate: illud argumento sit, quòd,

licèt

licet ſeptuaginta duos prope annos numeres, longiſſimi tamen itineris moleſtias minimè pertimeſcens ad Beati Corporis levandi ſolennia Pragam advolare apud te conſtitueris; quæ cùm te ignaro ob auſpicutiſſimum, inopinatum tamen Mariæ Eliſabethæ feliciter regnantis Imperatricis adventum ante ſtatum tempus fierent, multum tibi pii doloris id attulit; verùm ùt eſt amor ingenioſus, Religioſum honorem, quem Pragæ tuo Beato Nepomuceno exhibere non poteras, compenſaſti: quando à te duobus ab hinc annis primum in Moravia templum, in Beati Martyris honorem, à Reverendiſſimo, & Illuſtriſſimo montis viridis Cœnobiarcha Saræ erectum, non ſinè ingenti animi voluptate eſt inauguratum.

Mitto reliqua, ut tuæ cædam modeſtiæ; compendio dixiſſe ſat ſit, voce populi loquor: tua induſtria D. Joannis Nepomuceni Cultus in Bohemia, ac Moravia adolevit, pietate creſcit, tuo ſtudio perpetuabit. Et hæc ratio erat Illuſtriſſime & Reverendiſſime Domine, cur nomini tuo hanc paginam inſcriberem; quod ſcirem hæc glorioſa D. Nepomuceni facinora à nemine tractanda ſæpius, volvenda diligentius, quàm à te; qui vitam D. Joannis exprimere per ſingularem virtutum imitatio-

nem bonis omnibus videris. Perge igitur & benigno affectu hoc meum erga te studium prosequere: tantum audeo ex tua, cujus vitam proferant superi meritis parem, mihi facilitate blandiri, quod demittere oculos in hæc folia non gravaberis; quo uno felicem me arbitrabor, tuísque favoribus obstrictus in perpetuum vivam, ac ero.

Reverendissimæ ac Illustrissimæ
Dominationis Suæ

Devotissimus

JOANNES ANDREAS PFEFFEL,
Calcographus Cæsareus.
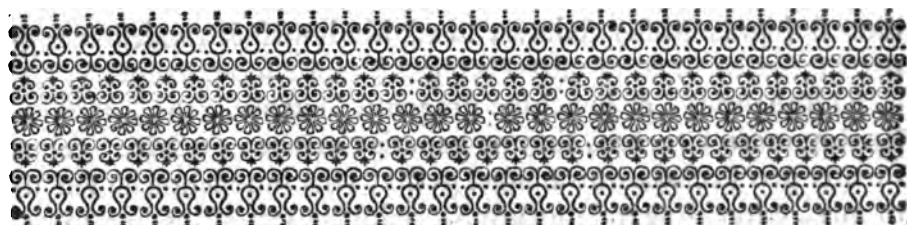
VITA
B. JOANNIS NEPOMUCENI
ECCLESIÆ METROPOL. PRAGENSIS S. VITI CANONICI, PRESB. ET MART.

Authore Bohuslao Balbino S. J.
Actis Sanctorum ab Hagiographis Societatis Jesu Antverpiensibus ad diem 16. Maji inserta.

PROLOGUS.

1. NUllum umquam tam infelix, tam bonis inimicum, ac tanta sterilitate damnatum Christianæ Reipublicæ seculum illuxit, in quo nasci & crescere pietas & virtus non possent: imò quæ deteriora fuere tempora, eadem feraciora fuere sanctitatis: adversa enim virtutem non opprimunt, sed faciunt, & factam corroborant. Quod vel in Bohemia nostra Wenceslai, Caroli IV. degeneris filii, Regis ac Cæsaris Imperium satis ostendit: qui cùm Princeps esset ignavissimus, idémque in luto sanguine macerato (quod ei & in baptismo, & postea dum infans coronatur, ominosè contigisse scribit Paulus Zidets in Chro-

nico Bohemiæ M.S.) ſederet, id eſt libidinosè & crudeliter regnaret; tamen in tanta univerſi regni à capite ſuo corruptela, Eccleſia Bohemica, & præcipuè Pragenſis Metropolitana, tam inſigni numero virorum, ſumma generis claritate, doctrina, rebus fortiter pro Eccleſiæ immunitate geſtis, vitæ innocentia ac ſanctimonia, cæteriſque magnorum Sacerdotum virtutibus eo tempore abundavit, ut non ferrea, vel lutea; ſed aurea & gemmea Eccleſiæ tempora rediiſſe viderentur. De his illuſtribus Pragenſis Eccleſiæ viris in hiſtoria Metropolitanæ Pragenſis Eccleſiæ egimus: nunc B. Joannis Nepomucenſis vel Nepomuceni vitam & mortem feliciſſimam brevi compendio complectar, idque in arcani Confeſſionis Sacramenti (cui ille vitam ſuam impendit) honorem & gloriam. Ac nihil ego quidem dubitem, tanti Martyris Vitam pridem conſcriptam in antiquitate fuiſſe: at hæreſis, quæ B. Joannis mortem paulo poſt excepit, iisdem flammis, quibus templa & cœnobia omnia apud nos conſiderunt, corrupiſſe videtur. Quæ igitur de beato Martyre adferemus, in manuſcriptis plurimis ea ætate viventium hominum (quorum mihi ſuppetit copia) cum in typo expreſſis codicibus reperta, & in unum ſumma fide & religione collecta, non tam diligentiæ cuicui meæ, quàm felicitati, quòd inventa ſint, adſcribantur.

CA-

Neque herba, neque
malagma sanavit.
Sap. C. 16. v. 12.
B. Ioannes a
Cruce, Carmel.
puer à Maria
à morte præ-
servatur.
Hist. Ord. Car-
mel. 14. Dec.
Puer Ioannes ope B. V. de monte
viridi è gravi morbo convalescit.
Vit. n. 2.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc.
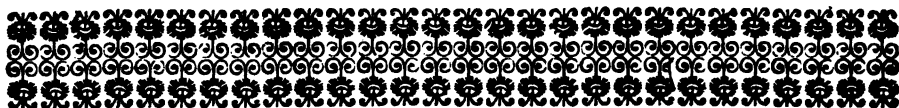
CAPUT I.

Pueritia B. Joannis, Sacerdotium & cetera munia.

2. NAtus eſt B. Joannes Nepomucenſis in Bohemiæ oppido Nepomuk, vel (ut veteres appellabant) Pomuk, in Pilsnenſi regione, Praga diſtans Bavariam verſus magnis decem milliaribus. Oppidum Nepomuk argenti fodinis quondam nobile, tum religionis antiquæ veſtigiis, nec minùs Monte, qui oppido incumbit, & Viridis dicitur, celebratum eſt: quòd nimirum in eo Monte (ut ex Annalibus Bohemicis conſtat) S. Adalbertus Pragenſis Epiſcopus, Româ ad Bohemos gentiles ſuos rediens, multis annis negatam Bohemiæ pluviam, ſanctiſſimæ Crucis ſigno, cum bonis precationibus in campos latè jacentes efformato, ſtatim cœlo deduxerit; ac primum hunc montem, totam deinde reliquam Bohemiam gratiſſimo ſurgentium herbarum virore recrearit; unde etiam Pomok vel Pomuk, ab immadeſcendo, loco nomen datum exiſtimo. Quo anno B. Joannes editus in lucem ſit, ſcire non poſſumus, ex ætate reliqua ſuſpicamur, inter annum M. CCC. XX. & XXX. ortum eſſe. Parentes, oppidani & mediæ fortunæ fuerunt, pietate magis quàm genere & opibus illuſtres. Pietatis hoc indicium eſt, quod ætate jam ſenecta, cùm prole omni carerent, precibus & votis fuſis ad Dei Matrem (quæ in ſtatua ſua ſub Viridi-monte in Cœnobio Ciſtercienſium, non ita procul Nepomuko, religiosè à populo colebatur) impetrarint filium; cui, ut affectus erga Mariam Dei Matrem ipſo nomine admoneretur, Joannis impoſuere nomen. At non uno be-

neficio contenta Virgo Mater, quæ nuper ex utero ſterili Joannem eduxerat, & propè creaverat, eadem recreavit: nam cùm puellus Joannes in graviſſimum incidiſſet morbum, voto ad ejusdem Divæ Virginis ſimulacrum à parentibus edito, & promiſſis in ætatem reliquam pro filio obſequiis, protinus ſurrexit incolumis.

3. Sed ante id quoque ſervi ſui ſanctimoniam & cœleſtem vitam cœleſti indicio comprobaverat DEUS: naſcente enim Nepomuci Joanne, ſereniſſimæ quædam flammæ, cœlo viſæ deſcendere, amabili & innocenti luce, gratiſſimo civitati ſpectaculo, totam domum, in qua Joannes naſcebatur, circumfuderant. Hoc flammarum augurium ſanctiſſimis quibusdam viris in ortu conceſſum, B. Joannes noſter tota reliqua vita, ardentiſſimis ad populum ſermonibus, & ignitis ad Deum precibus approbavit: eædémque flammæ cœleſtes etiam mortuum ſunt comitatæ, & merſum in fluminis alveo prodiderunt. Sed in hiſtoria præverti non decet. Puer Joannes, ut primùm Scholis admotus eſt, formulam divino ſacrificio miniſtrandi exactè perdidicit; eáque in uſum deducta, nullo poſtea impellente, quotidie cum prima aurora ex oppido ad Ciſtercienſe cœnobium decurrere, omnibus ex ordine quotquot ſacra facerent Sacerdotibus ad aram miniſtrare, conſuetudinem ſibi fecit; tanta támque pertinaci pietate, ut jam velut domeſticus & Sacrificiorum ſtabilis adminiſter inter altaria verſaretur. Quo, parvo quidem in ſpeciem, ſed non planè futili ad extremum argumento, magnum aliquid ſe jam tum in puero Joanne videre prudentes credebant.

4. Erat ei, cum dulci & roſea quadam ac pudibunda pietate, acre, vividum & igneum quoddam ingenium; cui ut parentes creſcendi darent copiam, Zatecium ad celebres ea tempeſtate Latinitatis Scholas miſerunt. Hic prima latinæ grammaticæ elementa, ac reliquas annis ſequentibus humaniores diſciplinas, egregio profectu & rara ingenii commendatione percepit. Præcipuè

Puer autem erat minister
in conspectu Domini an,
te faciem Heli Sacerdotis.
1. Reg. C. 2. v. 11.
S. Ioannes de
Goto M. S. I.
puer Sacra
operantibus
ministrare so
litus. Bolland.
5. Febr.
Sacra facientibus in monte viri,
di P. P. Cisterciensibus sedulus
ministrat. Vit. n. 3.
B. Ioannes
Commensis
Ord. Carthus.
Sacrista.
Lexic. 25. Iun.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

Suscitabo mihi Sacerdotem fidelem, qui juxta cor meum et animam meam faciet.
1. Reg. C. 2. v. 35.

S. Ioan. Bridlingtoniensis Can. Reg. cum ficus flammis undique circumdatus. Surius 10. Octob.

Sacerdotio initiandus mensem inter pietatis et poenitentiae opera exigit. Vit. n. 5.

Ven. Ioannes Thebaita se, la Eucharistia Dominicis, sumpta victitans. Lisiu. 27. Febr.

Cum Pr. S. C. M. I. A. P. exc. A. V.

cipuè juveni ad bonas spes genito eloquentiæ studium placebat; ad quam eum natura ipsa conformarat & finxerat: plerumque enim genio cujusque impellente id in studiis nostris sequimur, quod nos assequi posse confidimus: sine spe captare profectum, irritus labor est. Cùm jam Zatecii (urbs est Bohemiæ celebris) nihil restaret discendum, ad altiores scientias, neque linguam tantùm, sed pectus ipsum excolendum, Pragam Joannes contendit. Paulo ante tempora Universitatem Studiorum Pragæ excitarat Carolus IV. Imperator & Bohemiæ Rex: & conquisitis ex omnibus litteratis Urbibus, Parisiis, Bononiâ, Paduâ Magistris, omnis doctrinæ divinæ & humanæ Scholas aperuerat. Ad eos igitur sese Joannes noster applicuit, ac primùm Philosophiæ Magister inter primos, tum Theologiæ ac Sacrorum Canonum & Decretorum creatus est Doctor. Theologiam ad Ecclesiam Collegiatam S. Apollinaris in Nova-Urbe Pragensi (ubi ea frequentissimè docebatur: nam ex vicina Wissehradensi Ecclesia Clerici omnes huc itabant) audivisse constat, sub optimis Magistris; ceteras scientias in quibus Collegiis perceperit, incertum est.

5. Jam pridem ex quo dare litteris operam cœperat Joannes, ad Sacerdotium & animarum obsequia vocari se senserat: ardentiùs, cùm jam prope metam esset, ad id etiam ferebatur. Quamvis verò studiis litterarum pietatem & virtutem semper conjunxerit; tamen cùm existimaret, quò quis magis ab animi cultu comparatus ad suscipiendos Sacerdotum ordines accesserit, eò postea feliciùs in animarum salute versari; integrum mensem ab omnibus profanis negotiis vacuum, Sacerdotio præmisit: quem mensem totum in affligtando corpore, repurganda conscientia, impetrandis cœlestibus ad tantum támque divinum munus auxiliis, piísque commentationibus & consiliis in futurum, traduxit. Ex hac solitudine egressus, & sacris initiatus Ordinibus, cùm nullas ad populum phaleras & mulsa dicta, ut ait Comicus, sed Spiritu divino animata verba & cœlestia sensa, velut hastas amentatas,

tas, aut potiùs ipsos currus falcatos in subjectam concionem ex alto immitteret, & regnaret in animis, ex auditorum commendatione, motu, lacrymis, & magis emendatione vitæ, magnam paravit sibi auctoritatem, & brevi præstantis Ecclesiastæ nomen apud Pragenses est adeptus. Itaque approbatione omnium Joanni in basilica Beatissimæ Virginis ante Lætam - curiam (vulgo Teinam vocant) in antiqua urbe Pragensi, primario urbis loco, concionandi munus imponitur. Difficile esse potuisset, auditores jam pridem maximis & dissertissimis viris assuetos tenere dicendo. Succedebatur Conrado de Stiekna, quem unum ætatis suæ eloquentissimum Pragenses fuisse crediderant: succedebatur Joanni Milicio, non ita pridem extincto, quo dicente, unà omnes matronæ Pragenses vestium luxum abjecerant, meretrices pœnitentes magno numero cœnobiis sese incluserant, lupanaria cives ipsi dejecerant. Tamen Joannes noster omnem illam populi exspectationem implevit, & desideria superiorum concionatorum extinxit, prudentissima modestia semper abstinens à contentioso dicendi genere, & invidiosis in Ordines Mendicantes invectivis, quod magnis illis quos modò nominaveram Ecclesiastis, ut tum erant tempora, grave apud multos odium, Romæ accusationes, ac propè exitium legitimus attulisse.

6. Jam B. Joannis labor, doctrina, virtus, & parta tot meritis apud omnes auctoritas altiorem merebantur gradum. Itaque Joannis Archiepiscopi commendatione, de communi sententia, in Canonicorum Collegium sanctæ metropolitanæ Ecclesiæ Pragensis adlegitur; simúlque ei in eadem S. Viti Ecclesia ante Cæsarem concionandi defertur provincia. Primum illum honorem diu recusavit B. Joannes, diúque cum beati viri modestia pugnatum est; cùm verò se eo loco indignum diceret, omnium tamen vocibus superatus est, clamantium, Tantò melior! & digniorem esse, qui non ut ceteri honores quæreret, sed ab honoribus quæreretur. Compluribus igitur annis in Ecclesia S. Viti Bohemi-

Non enim sumus sicut plurimi, adulterantes verbum DEI, sed ex sinceritate, sed sicut ex DEO, coram DEO, in Christo loquimur. 2. Cor. C. 2. v. 17.

S. Joan. Marc. Socio Pauli et Barnabae, in praedicat. Evangelii. Cornel. in Act. Ap. 27. Sept.

Magno fructu ad populum di, cens fit Ecclesiaster primum in Theinensi B. V. dein in Cathedrali S. Viti Ecclesia. Vit. n. 5. et 6.

Ven. Joannes Rauhinus Ci, vitas, ... Spiritus S.ti Tuba dictus. Lex. 16. Febr.

Cum Pr. S. C. M. I. A. P. exc. A. V.

hemici Ecclesiastæ munus B. Joannes jam Canonicus obiit: eúmque non modò Rex & aula universa, sed iidem, qui olim in Tein concionantem audierant, sequebantur. Præcipuum concionum argumentum pœnitentia scelerum fuit; tum adversùs licentiam nobilium & Aulæ, adversùs ebrietatem quæ tum invaluerat, adversùs luxum ac ceteros corruptissimi illius seculi mores contentio, & pœnarum cœlitùs infligendarum repræsentatio. Nondum Wenceslaus Imperator ad imum malorum devenerat. Itaque viri doctrina, sapientia, & interioribus litteris captus, & eloquentia victus, audito Joanne multa faciebat.

7. Tradunt veteres memoriæ, cùm fortè per id tempus Sedes Episcopalis Litomisslij in Bohemia vacaret, Joannem à Rege ad eam Cathedram ante omnes fuisse destinatum: at is multis in speciem probabilibus causis allatis, Cæsarem ab ea cogitatione dimovit. Præpositi exemptæ Ecclesiæ Wisschradensis dignitas eo tempore in regno par erat dignitatibus primis: Princeps regni Cancellarius, primus post Archiepiscopum regni Primatem, Præpositus Ecclesiæ illius (quæ ingenua uni Romano Pontifici immediatè subjecta est) habebatur: adde opum ingentem vim, nam annui proventus ad octoginta florenorum Hungaricorum millia ascendebant: summa profectò præstans, quæ, nondum apertis navigatione Indiis, alterum tantum hodie conficeret. Hæc ipsa dignitas Præpositi à Wenceslao Rege ac Cæsare B. Joanni oblata est, sed & hanc repudiavit, quod abstrahi à lucris animarum & à sacris concionibus, quibus inflammabat omnes, gravissimum duceret. Sed Eleemosynarii munus (dignitas est in Aulis Regum usitata & gratiosa) à Rege & Regina magno honore & comitate verborum oblatum, ne omnia aspernari videretur, & honorum contemptio in superbiam verteretur, accepit: eóque in munere ita sese probavit, ut ejus dexteritatem & solertiam & integritatem aulici, misericordiam pauperes, prudentiam & in distribuendo justitiam commendarent omnes.

8. Crescebat in dies viri sancti auctoritas: itaque Imperatrix. Joanna nomine, Alberti Bavariæ Ducis & Hollandiæ Comitis filia, matrona candore animi, morum innocentia, pietate ac ceteris Reginarum virtutibus spectatissima, quæ B. Joannis sacra dictione mirum in modum tenebatur, & validissimè ad omnem virtutem incitari se sentiebat, hunc sibi conscientiæ suæ arbitrum, hunc vitæ magistrum, hunc patrem delegit. Valuit ad plures exemplum. Religiosæ Virgines in Parthenone sacro ad D. Georgium in Arce Pragensi, & ipsæ B. Joanne ducente & docente ad summum religiosæ perfectionis apicem, non tam passibus, quàm volatibus ferebantur. Veteres quædam memoriæ addunt: B. Joannem Metropolitanæ Ecclesiæ Decanum electum esse hoc tempore. At cùm inscriptio Sepulcri hoc titulo careat, & meliores codices non subscribant, credibile est errorem subesse. Id certius: in B. Joanne sanctam Pragensem Ecclesiam oraculum quoddam doctrinæ, atque, ut sic loquar, sententiarum Magistrum habuisse. Tanta enim erat de viri virtute & sapientia apud omnes existimatio, ut quidquid B. Joannes consultus statuisset, id partes velut æquitatis plenum probarent, ac sine contradictione sequerentur. Atque ejus rei veteres quidam codices faciunt fidem, ubi in causis difficillimis, quæ per sententias judicum diu finiri non poterant, Joannes Nepomucenus senior (nam alter Joannes Pomuk Decretorum Doctor, Canonicus Wissehradensis & Archidiœceseos Vicarius Generalis, primùm post B. Joannis mortem florere cœpit, post annum M.CCC.XCVI.) noster, inquam, B. Joannes arbiter, atque ut illi loquuntur, laudator eligitur: ídque Beatum virum fiducia doctrinæ & pacis amore sæpius suscepisse, ac liberè pronuntiasse, ex sententiis ipsis, quæ recitantur, cognoscimus.

CA-

Iudicium determinat cau,
sas: et qui imponit stulto
silentium, iras mitigat.
Prov. C. 26. n. 10.
Sæpe est difficilium causarum
litiumque arbiter à partibus
lectus. Vit. n. 8.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

Non confundaris confi-
teri peccata tua, et ne sub-
jicias te omni homini
pro peccato.
Eccli. C. 4. v. 31.
Ioannæ Imperatrici et Sanctimoni,
alibus ad S. Georgij in arce ert a
confessionibus. Vit. n. 8. et 9.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

12.

Sacramentum Regis
abscondere bonum est.
Tob. C. 12. v. 7.
Wenceslaus Imp. Coniugis confessi,
onem ex Ioanne rescire magnis
promissis tentat. Vit. n. 10.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

CAPUT II.

B. Joannis ob servatum Confessionis arcanum frustra torti ac demum in flumen mersi exequiæ.

9. INterea Wenceslaus Cæsar (ut lubrica omnis nequitia est, & in descensum & casum præceps) quotidie seipso evadebat deterior. Reginam Joannam, quam præsentem oderat & ferre non poterat, eamdem absentem miserè deperibat. Pravum de se & præpostera educatione corruptum Wenceslai ingenium (ut fert multorum opinio) philtris quibusdam magicis efferaverant, & prorsus insanum ex pravo fecerant, scelerum regiorum administri. Non est hic locus licentiosam illam, cruentámque & maculis fœdè notatam regis vitam describendi: Annales eorum temporum consulantur. Annus agebatur post Christum natum M. CCC. LXXXIII: Regina, Wenceslai quotidianis sceleribus offensa, cùm nullum amplius ex rebus humanis Solatium caperet, neque per mariti suspiciosos oculos capere posset, crudelitatem ejus perhorrescens (maximè quòd etiam mensam dapésque regias, cædibus procerum & sanguine respergere pro deliciis & bellariis habebat) quod tutissimum videbatur, omnem mundi amorem abjicere, uníque se Deo totam (quantum vita conjugalis sineret) donare constituit. Nulla res ita animum divino amore semel occupatum Deo adstringit, quàm gravis, diuturna, & quam tuo capiti continenter impendere videas, calamitas. Itaque Regina sacrum tribunal adire frequentiùs, cum lacrymis minimas quasque labeculas aperire, afflictare sese, egenorum curam suscipere, iísque dum liceret, ministrare, Deum assiduè cogitare, precari, ut meliorem conjugi mentem daret, diu noctúque orare.

10. Quod Wenceslao, si saperet, placere debuerat, id vertit in odium; incessit deinde libidinosum & ex libidine furiosum Regem cupido, si quo pacto rescire posset, quid Regina ad Sa-

cerdotem expiandum afferret, quas præcipuè noxas haberet, quid de marito unquam cogitaret, an quem alium amaret, aliáque hujusmodi, quæ sibi stulta tyrannis, amore accensa, & suspicionibus cincta, potest & solet confingere. Sed hæc ab ipsa Regina interrogando exprimere frustraneum erat. Vocat B. Joannem, quem unum omnibus Reginæ consiliis intimum esse sciebat. Post multas verborum ambages, quasi aliud ageret, mentione Reginæ injecta, paulatim ad Confessionem sacram delabitur; uxorum eam esse conditionem & subjectionem, ut earum omnia maritis nota esse oporteat, maximè in familiis Regum ac Cæsarum; opes deinde, honores & quidquid felicitatis unquam Joannes exspectare posset, verbo regio pollicetur, si induceret in animum, vel pauca quæ Joanni Regina in sacro Pœnitentiæ tribunali aliquando aperuisset, uni sibi concredere; id verò sibi pro omni, in tot Regiis Cæsareísque curis, solatio fore. Exhorruit ad sceleratas preces vir beatus, & gravi liberáque oratione quantum crimen posceretur ostendit; damnaret proinde curiositatem suam Rex, & quod fieri non posset, desiderare omitteret. Commovit objurgatio sancta sulphuratum, ut ita dicam, Principem: repressit tamen sese, cum cogitaret, sæpe qui in primo assultu & hostium conatu fortes sese probârint, ad secundum, & tertium mollescere ac vinci; primam hanc admotam esse machinam, quæ si non processerit, fortiorem se admoturum, quæ etiam nolenti victoriam facilè extorqueat.

11. Nec diu abfuit, quod ægrum animum exulceraret magìs. Fortè cocus regius caponem malè assum ad mensam Regis miserat. Ea res improvisa in tantam egit rabiem Wenceslaum, ut naturæ humanæ & omnis humanitatis oblitus, cocum protinus alligatum verubus, flammis admoveri jusserit. Perculsi barbara crudelitate aulici omnes horrebant, pallebant, sese mutuò intuebantur: videbant, si quid paululum titubassent, eadem sibi supplicia constituta: Sed nemo erat, qui crudelitati Regiæ

inter-

13.

Cum corriperetur ab il-
lo de omnibus malis,
quæ fecit Herodes, in-
clusit Ioannem in carcere.
Luc. C. 3. v. 19. et 20.
Cæsarem, quôd coquum ob ma-
le assum caponem assari jussis-
set, reprehendit, ideóque carceri
datur. Vit. n. 11.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

15.

Quid quæris, et quid vis discere? parati Sumus mori, magis, quàm pa-
trias Dei leges prævaricari.
2. Mach. C. 7. v. 2.
Wenceslaus gravissimis tum pro,
missis, tum minis, ad sigillum
violandum pellicit Ioannem, sed
incassum. Vit. n. 10. et 12.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

intercederet. Unus B. Joannes, qui tum versabatur in aula, & silere & loqui in tempore doctus, postulato & impetrato ad Cæsarem aditu, verbis primùm mollibus negotium tractare; cúmque apud iratum & impotentem Principem nihil valerent, gravioribus sententiis facti atrocitatem explicare cœpit. Paucissima protulerat: confestim irritabilis & crudelissimus Princeps Satellites inclamat, nulláque Sacerdotalis Ordinis reverentia, nullo etiam ad seipsum & majestatem regiam respectu, Joannem rapi, & in ultimos carceres trudi jubet. Ibi aliquot dies squallore & horrore loci, tristissimísque tenebris, tum fame & siti propè enectus exegit; in Deo solo acquiescens, eóque lætus, quòd pro ejus honore & amore dignus esset habitus & carceres & contumeliam pati. Non ignorabat B. Joannes, quò Regis ira spectaret: nam etiam carceris custos monuerat, unam esse salutis viam, si Cæsari morem gereret, & ad ejus se voluntatem accomodaret. At Beatus Martyr contra obfirmârat animum, & millies discerpi ac mori quàm verbum ex Confessione sacra efferre decreverat.

12. Pauculi intercesserant dies, cùm ecce honoratus vir ex aulicis à Rege missus apparet, nuntiat; Regem eorum pœnitere, quæ in Joannem illiberaliùs admisisset: proinde Cæsari petenti donaret injurias, oblivisceretur quæ gesta sint, ac liber abiret; sed ut firmior esset receptus ad gratiam, cras ad mensam Regis ne gravaretur accedere. Venit Joannes, summáque honoris significatione mensæ Regis adhibetur. Remotis mensis & arbitris, Cæsar iterum, cur ad se accersiri jusserit, aperit: quiescere se non posse, aperiat tandem quæ Regina in sacra exomologesi in aurem dixerit, ex ordine omnia; miscet blanditias, pollicetur silentium; modò dignitates & præmia offert, modò carnificinas omnes minatur: nolit iram priùs experiri quàm gratiam. B. Joannes excelso animo honores perinde ac minas contemnere, Confessarii munus explicare, silentii sacrosanctam legem extollere, pœnas temporales & sempiternas iis, qui secretum non tenuerint, pa-

ratas exaggerare ; denique Regem monere, abstineret captandis, quæ uni Deo cognoscenda servantur ; sine Sacrilegio talia tentari non posse ; in ceteris omnibus Regis imperia adorare se, unum hoc deprecari, quod si mille mortes subeundæ essent, non faceret. Rex iracundia ardens, sine mora carnificem (quem semper habebat ad manum, & patrinum per delicias appellabat) cum sociis adesse jubet : à quibus in carcerem tractus crudelissimè in catasta jussu Regis extenditur, & facibus admotis torquetur. Adfuisse supplicio Cæsarem (etsi id à nemine traditum legerim) cetera ejus vita probabilem conjecturam facit ; quòd ejusmodi spectaculis oblectari & oculos pascere solitum accepimus, tum etiam quòd sine dubio speraret in tormentis auditurum se tandem, quæ numquam antè Joannes in publicum efferre voluisset. At vir Beatus & Christi Martyr, abstracta quantum licuit à suppliciis præsentibus mente, Sacra JEsu & Mariæ nomina ingeminans, nullum aliud verbum prolocutus, dolores omnes suos, vitam & mortem Domino commendabat. Nihil sibi diligentiæ ad summam diritatem reliquum fecêre cruenti carnifices, præsertim Cæsaris urgente præsentia : omnis tamen illa carnificina intra B. Joannis patientiam fuit. Denique cùm proficerent nihil Cæsare ipso abeunte, fessi & victi desistunt, ac de catasta depositum deserunt. Veteres codices cœlesti consolatione recreatum Joannem tradunt : at qualis ea consolatio fuerit, an interna quædam ad animum divinitus illapsa, an etiam externa, ex sanctorum Angelorum colloquio, alióve cœlesti aspectu (ut sæpe aliis viris sanctis evenire in eorum gestis legimus) non explicuerunt.

13. Post hæc Imperator, sive nequa res emanaret veritùs, sive Imperatrice agente, quæ fortassis beatum virum attineri inaudierat, quem ipsa patris loco habebat ; Joannem dimittit. Joannes, quasi nihil injuriæ passus, omnes illos dolores & cruciatus silentio concoxit, nulli suorum aperiens : & curatis quæ tormenta fecerant, vulneribus, processit in publicum ; tum vetera sua

munia,

Percussit Phassur Ieremi-
am Prophetam, et misit
eam in nervum.
Ier. C. 20. v. 2.
Ioannes equuleo tortus, et facibus
ustulatus, persistit in Sententia, et
Silentio. Vit. n. 12.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

17.

Patientia lenietur Prin-
ceps, et lingua mollis
confringet duritiam.
Prov. C. 25. v. 15.
S. Ioannes
Gualbertus
Ab. hosti
parricidae
propitius.
Surius 12. Iul.
Ioannes clam dimissus, consana
tis occulté vulneribus, tormenta
inflicta altiùs dissimulat.
Vit. n. 13.
B. Ioannes
Ep. sibi mor-
Lau. 27. Maij.
Cum Priv. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

Certus quòd velox est
depositio tabernaculi mei,
secundùm quod et D.N.
I.C. significavit mihi.
2. Petr. C. 1. v. 14.
Ioannes cœlitus recreatus mortem
prævidet, ad eámque se parat
devotissimus Crucifixo. Vit. n. 12. et 13.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A.V.

Vocatis Paulus discipulis, et
exhortatus eos, valedixit.
Act. C. 20. v. 1.
Ioannes super illud: Post modi
cum dicens, concioni vale facit,
mortem suam, multaque Bohemiæ
imminentia mala vaticinatus. Vit.
n. 13.
Cum Pr. S.C.M.
I.A.P. exc. A.V.

21.

Secretum meum mihi,
Secretum meum mihi.
Iesaiæ C. 24. v. 16.
Wenceslaus reducem Ioannem con
spicatus, evocat, certámque mortẽ,
ni pareret, intentat, sed nihil obti,
net. Vit. n. 14.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

22.

Extraxit me de aquis
multis. Liberavit me ab
inimico meo potentissimo.
2. Reg. C. 22. v. 17. et 18.
S. Ioannes
Silentiarius
Archiepisc.
Hierosoly-
mitanus.
13. Maji.
Ioannes vinculis constrictus, de pon-
te in præterfluentem Moldavam Pra-
gæ deijcitur in vig. Ascens. Dom.
A. 1383. Martyr Sigilli Confess. n. 24.
S. Ioannes
Merso in
Sacco aqui
demersus.
Cum P. S. C. M.
I. A. P. exc. A.V.

munia, majori quàm unquam antè ſpiritûs ardore cœpit repetere, eo pacto ſeſe comparans ad mortem, quam vel cœleſti admonitu, vel ex ipſa importuniſſima Wenceslai Regis natura & humani cruoris avidiſſima iracundia, paulò pòſt inferendam ſibi dubitare non poterat. Ad ſtationem itaque ſuam reverſus, cùm ad concionem in Eccleſia S. Viti diceret; verba illa Chriſti, Modicum videbitis me, &c, jam non multa loquar vobiſcum identidem repetens, vultu læto & facili, mortem ſibi, pro Chriſti & Eccleſiæ legibus oppetendam, diſertè prædixit: tum cœleſtibus oraculis patefacta ſemel via, ſpiritu prophetico plenus, lacrymis ubertim fluentibus, futurum Bohemiæ ſtatum, & venturas brevì calamitates cœpit deſcribere: hæreſin ab inferis ſuſcitandam, cui ſacra & profana perinde eſſent, nullúmque facerent diſcrimen; eccleſias omnes & cœnobia per Bohemiam arſura, quædam etiam dejicienda manibus; ſacros & religioſos viros omnibus tormentis excruciatos perituros; denique exitium univerſæ Religionis inſtare. Pœne incredibilis res viſa, felicem eo temporis Eccleſiæ Bohemicæ ſtatum, & opibus & potentia ſumma florentem Religionem cogitantibus. Extrema oratione vale omnibus dixit, ac præcipuè à Prælatis & Canonicis Eccleſiæ Pragenſis humillimis verbis veniam poſcens, & ſe vitámque ſuam ac vitia multis accuſans finivit, magno luctu, & in re tam nova & tot vaticiniis, cum admiratione omnium auditorum.

14. Paucis poſt diebus B. Joannes Boleslaviam, ad antiquiſſimam totius Bohemiæ Divinæ Matris effigiem, à Sanctis Slavicæ Gentis Apoſtolis Cyrillo & Methodio Chriſtianis traditam & commendatam, quæ eo loci religioſiſſimè colitur, iter ſuſcipit. Hic quàm liquido pietatis & amoris ſenſu cœli Reginam (cui à prima ætate conſecraverat ſeſe, & in qua ſpes omnes ſuas habebat repoſitas) orarit, ut ſibi paulò pòſt morituro adeſſet, ut Filium propitium redderet, quisque ex Joannis in Dei Matrem veteri amore, ex periculi ingruentis megnitudine, ex vicinæ mortis hor-

horrore; vel de se conjecturam facere potest. Pragam vespertinis horis revertentem Boleslavia Joannem, Wenceslaus Cæsar, tum fortè ut erat otiosus Princeps, è fenestra prospectans observat; recurrunt extemplo furioso Principi omnes illæ tristes de Regina Joanna Coniuge imagines, dolet acceptæ toties à B. Joanne repulsæ, neque jam animum regere poterat. Ergo non hominem, sed malum dæmonem spirans, mittit continuò qui Joannem accersant: neque multis, ut in præcipiti ira, verbis est usus: Audi, inquit, Sacerdos, moriendum tibi est: nisi è vestigio jam hic conjugis meæ Confessionem, & quidquid umquam illa tibi confitens dixit, ex ordine exponas: actum est, peristi. Juro Deum, aquam potabis: mersionem in flumine ea voce Cæsar volebat intelligi. B. Joannes, indignum ratus ea de re toties obtundi, non verbis, sed toto capite & severo vultu Sacrilegium aversatus est. Vix signum dederat Imperator, jam sanctissimum virum validissimi satellites circumsistunt, Rege vociferante; atque inter manus in aliud cubile sublimem deportant. Vetusti codices significant silentium supplicio quæsitum, & vitatum esse populum, ne quis arbiter interveniret. Nocte igitur ad Pontem, qui Pragensi flumini Moldavæ impositus urbes duas Majorem & Minorem conjungit, deducitur; tum manibus & pedibus vinctis (quod disertè expressum legitur) in subjectum flumen ex ponte dejicitur in pervigilio Ascensionis Domini Anno M.CCC.LXXXIII.

15. Mortem quam occultissimam esse Cæsar voluerat, cœlestia statim prodidère miracula. Ignes & flammæ, quæ olim B. Joannem nascentem significaverant, mortuum cinxerunt; totus continuò Moldava fluvius reluxit. Videre erat innumera, & miri candoris, lumina innoxiè toto fluvio innatare, commodum enim id temporis excreverat flumen, & latiùs atque altiùs fluctus attollebantur, corpus verò B. Martyris, secundo flumine lentissimè descendens, numerosiores & exporrectæ magìs comitabantur faces, inde aliæ aliæque faces sequebantur, quasi pompam funeris deducerent.

23.

Lampades ejus, lampades
ignis atque flammarum.
Aquæ multæ non potuerunt
extinguere charitatem &c.
Cant. C. 8. v. 6. et 7.
Corpus Ioannes cœlesti concentu,
ac luce, regredientibusque aquis de,
tegitur. Vit. n. 15. Processr. f. 356.
Summ. N. 10. §. 1.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

Completis itaque annis
centum duobus sepultus
est honorifice in Ninive.
Tob. C. 14. v. 2.
Corpus Ioannis, venerationi popu,
li a Cæsare ereptum, et absconsum
coelesti odore proditur, et ad S. Vi,
ti honorifice sepelitur.
Vit. n. 20.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

cerent. Effusa ad spectaculum Pragensis civitas quid factum esset, aut quid fieret, cogitabat. Reginam quoque Joannam, ex arce Regia despectantem, & omnis rei hactenus ignaram, tam novum spectaculum attraxit. Cursu illa ad Cæsarem maritum contendit, miracula luminum ostendit, & innocenti simplicitate, quæ istud sibi ostentum velit, interrogat. Percussit illico animum sceleris conscientia, & viso cœlesti miraculo velut fulgure ictus proripuit ex conspectu sese, ac seu timore seu dolore, vero aut ficto, triduum publico abstinuisse dicitur, neminem nisi necessarium admittens. Tota illa nocte circum corpus beati Martyris luxerant flammæ, sed dies, quid factum esset, ostendit: jacebat in arena corpus exanime, suo in habitu, vultu placido ac renidenti, decentissimè compositum. Statim tota urbe spargitur rumor, neque diu cædis auctor latere poterat, cùm plura ejus crudelitatis Cæsar edidisset exempla: ad hæc conscii, carnifices, aulici, satellites nesciebant tacere. Tandem ad Canonicos Metropolitanæ Pragensis Ecclesiæ atrocis rei fama pervenit. Ii protinus adornata supplicatione, sanctum Fratris sui corpus ex flumine summo honore levantes, ad proximam ecclesiam sanctæ Crucis, Religiosorum quos vocant de Pœnitentia, tantisper deposuerunt, dum gloriosius sepulcrum in ecclesia Metropolitana pararetur. Hæc Canonicorum pietas, cum insigni animi fortitudine conjuncta (quis enim cruenti & tam irritabilis Principis iram non pertimesceret, aut suspectam habere non posset?) sine præmio non fuit. Cùm enim loculum in ecclesia S. Viti effodiunt, thesaurum divitem, & multa auri argentique talenta ac rerum ceterarum pretia defossa reperiunt; quasi sanctus vir, pro tumulo & sepulcri honore, hanc ecclesiæ & Canonicis deputasset mercedem.

16. At inferiùs in sanctæ Crucis ecclesia innumera hominum vis ad sacrum corpus videndum affluxit, primúsque ille cultus beati Martyris à populo fuit: constantiam & fortitudinem deprædicare, pedes manúsque certatim osculari, ejus sese precibus

E com-

25.

In malitia sua expelletur
impius: Sperat autem
justus in morte sua.
Prov. C. 14. v. 32.
Wenceslaus tumultum fugit, dein
Imperio exuitur, at Ioanna quar
to post anno piè obit. Vit. n. 17. Summ.
N.° 10. §. 8. Proc. f.° 362.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

terea nullam ex tot & tantis malis evadendi viam cerneret, in gravem animi ægritudinem lapsa, carpi paulatim cœpit, & quarto abhinc anno, nulla edita ex se prole, contabuit, mortua anno M. CCC. LXXXVII. die 1. Januarij, ut contra Hagium ostendit Lupacius.

CAPUT III.

De veneratione & cultu, qui Joanni, velut Beato & Martyri, ab omni memoria tribuitur.

17. NOn erit abs re forsitan, priusquam ad miracula B. Joannis percensenda veniamus, pauca quædam de publico ejus apud nos cultu præmittere. Sciendum in primis est, etsi B. Joannis memoria nullo neque Sacrificio, neque divino officio honoretur in templis (quod sine sanctæ Sedis Auctoritate fieri non solet) reliqua tamen omnia, quibus Divorum nomina consecrantur, ad sacrum ejus tumulum adhiberi. Itaque quoties ad salutandos sanctos Bohemiæ Patronos, Vitum, Wenceslaum, Sigismundum, Adalbertum, eorúmque tumulos in Metropolitana ecclesia honorandos, Proceres, Nobiles, Sacerdotes, Prælati, Canonici, Religiosi, Matronæ, verbo, minimi maximíque conveniunt, B. Joannis tumulum nunquam omitti videas. Hîc provoluti in genua supplicant, preces ad eum fundunt, ejus opem implorant. Suspensa est ad tumulum tabella, latino, Bohemico, & Germanico idiomate, in qua oratio majusculis litteris ad B. Joannem Nepomucenum descripta est: eam recitare populus consuevit. Pendent hinc inde cerea lumina, & varia anathemata; tum B. Joannis imago radiata. Tumulus cratibus ferreis duplici ordine præmunitur: laminis depictis, in quibus Joannis nomen legitur, additur vox Martyris & Beati: lampas ab omni memoria tumulo imminet, ardétque: alias faces cereas ferè quotidiana

piorum hominum devotio accendit: earum quædam humani corporis magnitudinem æquant: his facibus consumptis, novæ aliæ liberaliter apponuntur, ab iis præsertim, qui se ad B. Joannis tumulum cœleste aliquod beneficium accepisse lætantur. Serenissimus Leopoldus, Austriæ Archidux, candelabrum perelegans (de quo postea sermo recurret) huic Divo statuit, & in eo B. Joannis effigiem æream cum ceteris Bohemiæ Patronis affabre fieri fecit. Reges ac Principes nostri B. Joannem coluêre semper: Ferdinandus I. Imperator, quoties Pragensem adiret ecclesiam, ante hunc tumulum genua ponebat: idem actitâsse pium Principem Ferdinandum II. atque etiam III. multi meminerunt. Hic postremus, Cardinale Archiepiscopo Pragensi Ernesto II. in consilium vocato, sæpius de publico B. Joannis cultu, déque ejus ab Apostolica Sede petendo canonismo (ut vocant) egisse narratur: sed piam optimi Cæsaris mentem primùm bella, deinde mors abrupit.

18. Jam verò imagines B. Joannis æri incisæ habentur in manibus: in his & Beati titulus Joanni apponitur, & capitis apex ardens cœlesti lumine ac circumfusis radiis spectatur. Neque honores isti nuper inventi, novíque dici possunt: sed jam ab ipsa statim morte, & ab omni memoria hodie viventium hominum, & ab omnibus impensi. In Sacrario Ecclesiæ Metropolitanæ Pragensis ara quædam est: super eam (ut fieri solet) depictæ in pariete antiqua manu Sanctorum Bohemiæ Patronorum, Viti, Wenceslai, Adalberti, ac ceterorum visuntur imagines: pictura (quod appositi indicant numeri annorum, & pingendi ipsa ratio seculis nostris ignota) centum & octoginta annos superat antiquitate. Has ergo inter imagines Divorum Joannes Nepomucenus palmam sustinet manibus, radiato capite undique illustris. Neve dubitare possis, quem cogitarit artifex, & quem Canonici depingi jusserint; trabalibus litteris titulus legitur; S. Joannes Nepomucenus. Paucis passibus à B. Joannis tumulo in Ecclesia Metropolitana Pra-

gensi

gensi capella seu Sacrarium est, pretiosis imaginibus ab arte, & mausoleo Berkarum Baronum Bohemiæ antiquorum spectabile: in eo Sacrario, sub marmore porphyretico altè educto, conditus jacet Joannes Wlassimius, secundus ab Ernesto I. Archiepiscopus Pragensis. In capellæ altari venustissimo certis diebus Sacra faciunt Sacerdotes: altaris titulus, manu propria Caspari Arsenii, sacræ Theologiæ Doctoris & Ecclesiæ Metropolitanæ Decani scriptus, hæc habet: Anno M.DC.XXI, XVI. Julij per Illustrissimum & Reverendissimum DD. Joannem ejus nominis tertium, Archiepiscopum Pragensem, consecratum est altare in capella è regione sepulcri B. Joannis de Nepomuk, Confessarii, in honorem Visitationis Beatissimæ Mariæ Virginis, ac sanctarum Virginum & Martyrum Luciæ & Ottiliæ, nec non S. Clementis Papæ & Martyris, & B. Joannis Nepomuceni, in quo inclusæ sunt istæ Reliquiæ &c. Hanc tabellam Arsenii à se descriptam, nuper mihi dedit in manum Reverendissimus D. Thomas Joannes de Czechorod Metropolitanæ ejusdem Ecclesiæ Decanus, Archidiœceseos Pragensis Officialis &c. vir officio, libris editis, aliísque meritis clarus, eúmque titulum in hanc historiam jussit imponi.

19. Jam & scriptorum nostrorum omnium, in asserendo B. Joannis Martyrio & sanctimonia, consentit auctoritas. Videatur Dubravius Olomucensis Episcopus, Hagecius Ecclesiæ Collegiatæ Boleslaviensis Præpositus, plurésque alii. Simon Fagellus, Ecclesiæ Collegiatæ omnium Sanctorum in castro Pragensi Decanus, qui ante centum & quod excurrit, annos de Sanctis Bohemiæ Patronis Hymnos scripsit typísque vulgavit, Hymnum unum cum titulo ad B. Joannem Nepomucenum concinnavit, versu pro ætate illa non planè invenusto. Georgius Bartholdus Pontanus, Metropolitanæ Pragensis Ecclesiæ Præpositus, Joannem Nepomucenum Beatum Martyrem appellat. Eamdem appellationem tribuunt ceteri superiorum ætatum, atque etiam hujus nostræ scriptores; ut venerabilis Pater Albertus Chanowsky, vir Apostoli-

cus (qualem Vita ejus nuper ab amicissimo viro R. P. Joanne Tanner edita satis ostendit) tum Georgius Ferus ejusdem Societatis, plurésque alii.

20. Pridem narraveram B. Joannem Nepomuci in Bohemia ortum esse. Ex ea igitur domo, in qua Joannes primùm vitæ lucem aspexit, oppidanorum pietas sacellum B. Joannis honori statim ab ejus morte exstruxit: tradúntque veteres memoriæ, neminem in ea domo nocturnam quietem capere potuisse, omnésque insomniis fatigatos semper coactos abscedere, donec ea in Sacrarium versa fuisset. Nostra ætate Illustrissimus Baro Franciscus de Sternberg, Nepomuci Dominus, R. P. Georgio Fero incitante, sacellum hoc, vetustate paulatim concidens, totum dirui jussit: novámque & formosam ecclesiam B. Joannis Nepomucensis honori magnis sumptibus exstruxit. Benedici ecclesiam illam Ernestus Archiepiscopus Pragensis & Cardinalis per alios voluit, cum ipsemet per invaletudinem adesse & consecrare non posset. In summa novi hujusce templi ara B. Joannis imago radiata conspicitur, atque in veneratione habetur. Per hanc recens exstructi templi causam idem R. P. Georgius Ferus Anno M. DC. XLI. libellum edidit, quem Famam posthumam B. Joannis Nepomuceni inscripsit: in quo venustis imaginibus, summo pictore Carolo Screta Bohemo operam commodante, vitam & mortem B. Joannis brevissimis titulis triplici idiomate Latino, Bohemico & Germanico comprehendit. Aditur B. Joannis ecclesia multis supplicationibus: parochi à multis passuum millibus ad certam diem ab operibus vacuam, Dominicis inter Pascha & Pentecosten, populum adducunt: idque agitur à tempore immemorabili. Sacra de B. Joanne non leguntur quidem, sed de sanctissima Trinitate: concio tamen ad populum de B. Joannis virtutibus habetur. Appensa visuntur ad ejus aram anathemata plurima, fatentúrque diversi ejus se meritis varia beneficia cælitus impetrasse. Pro comperto est, si campi siccitate laborent, supplicatione una alteráve

ad

Condemnati erunt
omnes qui blasphemave,
rint te; benedictique erunt
qui ædificaverint te.
Tob. c. 13. v. 16.
B. Ioannes famæ Patronus, et
vindex se dehonorantium.
Vit. n. 23. et seq.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

Ecce vir oriens nomen
ejus: et Subter eum ori-
etur, et ædificabit tem-
plum Domino.
Zach. C. 6. v. 12.
Sternbergiana Ill.ma Familia domū
Ioannis Ecclesiam facit, in cujus mu-
ris pictæ à Ioanne imagines vitium non
sentiunt. Vit. n. 20. et Process. f. 354.
Cum Priv. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

ad hanc ecclesiam publicè ducta, pluviam impetrari celeriter. Cantio quædam pervetusta de B. Joanne per hanc viciniam circumfertur, quam plebs rustica modulatur libenter, B. Joanni pecudes suas & jumenta cetera commendare solita, opémque sentire. In peste, quæ Bohemiam anno M. DC. XLIX. pervagata gravissimè afflixit, omnes, qui sese Nepomuci B. Joanni commendârant, periculo sunt erepti.

21. Pragæ quoque B. Joannis tumulus, ut ante dixeram, in summo habetur honore: & quamvis imperiti quidam & in religione nimiùm cauti timidíque, ipsius religionis prætextu, in B. Joannis veneratione obturbare aliquid tentârint; populus tamen ceteríque omnes de constantia justæ pietatis dimoveri non potuit, rediítque semper sua B. Joanni gloria, quidquid unus & alter timidi conarentur. De ejusmodi vetusta religione & cultu Beatorum antiquo, optimè dixit vir eruditissimus, & in gestis Divorum describendis & illustrandis diligentissimus, rerúmque istarum peritissimus, Godefridus Henschenius: Venerationi Divorum, inquit, à tempore memoriam unius sæculi excedente, Urbanus VIII, Pont. Max. nihil voluit derogatum, quò minùs perpetua deinceps esset. Jam B. Joannis cultu ab antiquitate probato, ad miracula, ad ejus sacrum tumulum patrata, faciamus gradum: simul illud patebit, quàm meritò tantus eidem à populo cultus habeatur.

CAPUT IV.

Mira quædam ad B. Joannis tumulum patrata & beneficia cœlestia omnis generis.

22. TOt ac tanta B. Joannis interventu beneficia cœlitus impetrata fuisse tradunt manuscripta memoriæ, ut ex iis justum librum majores nostri confecerint, qui in sacrario Pragensis ecclesiæ servabatur. Citat eum librum Wolfgangus Chanowsky

ky de Longavilla, Ecclesiæ Metropolitanæ Canonicus, vir illustris, qui anno M D. LXXXIII. moriens, ejus Beati amore, non procul ab ejus sacro tumulo, ut conderetur, impetravit. Scribit is, in illo miraculorum libro, B. Joannem Nepomucenum Thaumaturgum Bohemiæ appellari: cæcum ad ejus tumulum recepisse visum, alios præsentissimam opem sensisse, alios in vitæ mortísque confinio stantes, quosdam etiam ad supplicia mortis Judicum sententiis damnatos, beati viri, quem invocabant, auxilio, mirabiliter evasisse mortem. Addit, plura se non describere, quod liber sit obvius, quem tamen una mecum ecclesiæ Ministri omnes invenire non possumus, & subtractum ex oculis, ob hæresim nuper regnantem, dolemus.

23. Illud permirum, neque minùs certum & pervulgatum: quicumque B. Joannis tumulum calcârint, præsertim si contempserint, eos ipsa die infamiam incurrere, & vitare non posse; id omnium Catholicorum Pragensium nostræ & superioris ætatis consensu, atque exemplis plurimis constat. Anno M. D. LXXXVIII, cùm Radzivilus Princeps, Regis & Polonæ Reipublicæ nomine, Legationem apud Rudolfum II. Cæsarem obiret, accesserat Pragam Magnificus D. Christophorus Sluska Palatinus Vendensis (Catholicús ne an hæreticus à Theophilo Cristecco, Collegii S. J. ad S. Clementem Rectore id temporis, cujus chirographum eodem anno conscriptum habeo, non traditur) sed vir hic dignitate clarus, Metropolitanam Pragensem Ecclesiam aliquando ingressus, aliis ecclesiæ monumentis curiosè lustratis, ad sepulcrum B. Joannis adducitur. Narrat Palatino, qui ducebat, Canonicus, mirabilem hunc esse tumulum; nam si quis calcâsset, eo die pœnam non effugere. Risit Palatinus, & confestim pede tumulum pressit; gloriosum existimans (ut ingenia sunt) quæ ceteri timerent, calcare. At ecce è vestigio, quasi percuti frontem & turbari mentem sentit; turbationem persentiscens templo egreditur. Equum & currum Domino adduxerant famuli (numeroso enim satellitio

vir

vir inter ſuos admodum potens cingebatur) equum primo nominat: ſiſtitur. At ecce, quaſi intemperiis ageretur, à dextra equi parte tentat adſcenſum: aſcendit denique & evadit in equum. Equus neque hortatu ullo neque ſtimulo moveri ſe loco paſſus eſt. Ergo deſcendere equo cogitur, currúmque conſcendit: ſed nulla iterum vi, quidquid agerent aurigæ, vel paſſum promovere poterant. Tandem pudore confuſus Palatinus, ſpectante & vidente Cæſaris aula ex arce, toto illo & impedito itinere pedibus confecto, multùm admirans, & quid actum eſſet ſecum verſans, ad hoſpitium in urbe reverſus eſt.

24. In Vita venerabilis & Apoſtolici viri Alberti Chanowsky Societatis Jeſu aliud exemplum legitur, quod verbis ipſius noſtri ſcriptoris audire placebit. Dum Pragæ Albertus Grammaticæ daret operam, eſſétque annorum quatuordecim, pater ejus Joannes Chanowsky Pragam advenit, cúmque eo Sanctorum ac præcipuè Bohemicæ Patronorum Corpora venerationis ergo viſitavit. Accidit verò, ut etiam ad B. Joannis Nepomuceni monumentum venirent: ubi referente patre didicit, quantæ locus eſſet venerationis, quantæ martyris illius honor Deo curæ, quàm certa eorum pœna qui terram illam protervè conculcare auderent: adeò ut virgini cuidam ſacrum illud ſepulcrum pede protervo calcare impudenter auſæ, dum maximam inter populi frequentiam per pontem Pragenſem domum rediret, exorto repente vehementi vento, quaſi quodam turbine involuta veſtis ſeu toga, in altum ſit ab imo elevata cum incredibili virginis pudore. Ad hæc cogitare cœpi (juvat P. Albertum hæc de ſe ſcribentem audire) facile id contingere potuiſſe feminæ, ſed viro aut puero qua ratione aliquid ſimile contingere poſſet? Quare experiundi gratia, cum eo tempore adhuc clathra circa ſepulcrum Sancti eſſent rara & demiſſa, pedem eò data opera impoſui, ita ut ſepulcrum calcarem. Accidit autem, cùm ad antiquam urbem per

parvum pontem rediremus, ambulando sequebar parentem: & ecce incidi in latentem quamdam foveam usque ad genua, quæ Pragæ solent esse in plateis hieme ex congesta glacie & nivibus; & ferè illic calceum reliqui, atque irridente me omni populo, pudore insigni fui suffusus. Et veniens ad pontem Pragensem, prope imaginem Crucifixi, illic recidi, & in luto circumquaque in pallio meo obvolutus fui; & quasi tum interiùs hanc vocem audivi: In hoc loco ille Sanctus de ponte in aquam fuit præcipitatus & submersus. Summo autem pudore affectus fui, mirantibus & ridentibus hominibus, quid & cur & quomodo hoc mihi accidisset. Hæc venerabilis Pater Albertus Chanovvsky manu propria.

25. Alia eáque longè gravior pœna secuta est Calvinianum hominem, Wenceslaum Wilhelmum de Raupovva Baronem, rebellionis quæ in Bohemia ab exteris ferè hominibus Comite Turriano & Hohenloo, item Felsio aliísque novis Bohemis incolis, fœdo incepto, ac fœdiore exitu mota est, haud postremum incentorem. Hic cum aliquando in Ecclesia Metropolitana S. Viti, velut in profana domo, cum sociis otiosus inambularet anno M.DC.XIX, in B. Joannis tumulum fortè incidit. Recurrit homini vetus de eo sepulcro traditio; quare multùm Catholicorum stultitiam, ut putabat, demirans & deridens, qui rebus tam vanis tenerentur; tumulum B. Joannis calcat, & quasi nihil egisset, cetera idololatriæ Catholicæ, ut ipsi appellant, monimenta perlustrat, neque multo post templo egreditur. In ipso templi limine famulus anhelans cum tristi nuntio accurrit ad Dominum; filium, quem Raupovva habebat unicum, hoc momento inopinatè exspirasse. Nimirum eodem temporis articulo Deus contemptum servi sui B. Joannis morte unici filii vindicavit. Discite justitiam moniti & non temnere Divos. Atque utinam hunc finem vindictæ, divina habuisset ira! Constat inter omnes, post annos pluri-

Extendet manum suam
super Aquilonem.
Soph. C. 2. v. 13.
D. Ioannes peculiaris Bohemiæ,
Germaniæ, totiusque Septentrionis
Tutelaris. Summ. N. 18. et 26.
Cum Priv. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

mos Raupovvam hæreticum actum in rabiem, dum homines stricto ferro insectatur, miserè Litomericii periisse. De hac Raupovvæ scelerata temeritate, ne dicam magìs, déque pœna irrogata, est inter manus meas Testificatio legitimè confecta, annulo familiæ illustrissimæ signata, chirographo firmata, quam Illustrissimus Comes Zdenko Wratislavv de Mitrovicz, Vilemovii, Zerotinii Dominus, & Slanensis districtûs Præfectus, anno M. DC. XLVIII. confecit: qui & familiariter Raupovvam novisse, & hæc omnia sibi constare per animi sui conscientiam testatur.

26. Venio nunc ad narrandum exemplum, quo tristius ad B. Joannis tumulum accidit nullum. Ac nescio sanè quid illud esse oporteat, quod tanto semper odio in B. Joannis memoriam & sepulcrum hæretici ferantur. In illo, de quo modo dixeram, hæreticorum in Bohemia regno, post annum M. DC. XVIII, cùm Calviniani Pragensis Ecclesiæ Metropolitanæ dimidium, partem scilicet posteriorem, occupassent, suáque profana & umbratili Cœna contaminassent; habebant illi sine dubio præ oculis sanctorum Patronorum Viti, Sigismundi, & aliorum Divorum corpora, ac ferebant placidè; unius tantùm B. Joannis Nepomuceni humilem tumulum videre non sustinebant. Neque modò crates circa tumulum evellere, sed ipsum beati Martyris corpus (facinus profectò etiam in quocumque humano corpore indignum!) exhumare & in communem locum abjicere statuerunt. Sed B. Joannes locum egregiè tutatus est. Mittuntur ad certam diem valentissimi & confidentissimi satellites, quibus id datum erat negotii. Vix Sacrilegium tentarant, & crates ferreas ligonibus convellere cœperant; cùm ecce duo, quasi è cœlo percussi, repente in terram concidunt: alter omnino exanimis numquam vitam recepit; alter operi præfectus, Anglus homo, epheborum Friderici Palatini (qui sese Regem Bohemiæ ferebat) præceptor, semivivus ac ægrè spirans è templo inter manus elatus, paulo post & ipse mi-

 seram

feram animam efflavit: ceteri periculo & damno suorum admoniti, una tantùm sepulcri parte cratibus dejectis, opus imperfectum reliquere. Res est tragica, sed eorum testificationibus firmata qui adfuere: quos inter vivit hodiéque senex, campanis in ecclesia S. Viti præfectus, rei gestæ olim spectator: historiáque hæc tota ante B. Joannis Nepomuceni sepulcrum, tessełato opere pereleganter in ligno expressa, cum admiratione peregrinorum spectatur. Recenset hoc etiam triste miraculum Germanicus liber, cui titulus est Veridici, Augustæ anno M. DC. XXX. typis editus pag. 89. & seqq. ac primum Angli illius Calviniani, sepulcrò insultantis sacrilegas voces, tum cœlestem ultionem humi allifo corpore, demum eadem nocte inter horrificas vociferationes ac ejulatus, quasi ab igne aliquo ureretur, infelicissimam mortem multis verbis describit. Adjicitur in eodem libro; paulo ante decretoriam in Albo - monte pugnam, qua hæreticorum res conciderunt, cùm anno M. DC. XX. nocte quadam hæretici satellites, in eadem ecclesia, in Christi Crucifixi statuis aliísque Divorum imaginibus dejiciendis strenuè laborarent; à Catholico pióque homine, qui tum aderat & dolenter quæ gerebantur spectabat, visos tres viros humana forma augustiores è sepulcris prodire: primum cultu Regio, alterum Episcopali habitu conspicuum, tertium sacro quidem in habitu, sed ignoto. Hos convenisse unà, ac stantes, quasi de futuro rerum statu capita conferrent, postea amissos ex oculis; nihil dubitari à Catholicis S. Wenceslaum Regem, & S. Adalbertum Episcopum primos duos fuisse, tertium omnes suspicari B. Joannem Nepomucenum, quem tantopere odissent hæretici, quémque exhumare etiam voluissent. Ita liber ille. In re tam recenti fides sit penes auctorem: ad tumulum B. Joannis redeamus.

27. Ob hanc igitur causam, & sæva in calcantes exempla edita, cùm jam pridem ferrei clathri ad unius ferè

ulnæ

ulnæ altitudinem prætenti essent, Canonici novis aliis cratibus sepulcrum cinxerunt: qui Clathri facilè tres ulnas altitudine æquant, ut nisi ægerrimè vix esse cuiquam improbo & injurio liceat. Porro Calviniani, tam malè à B. Joanne accepti, quamdiu Pragensi ecclesia sunt usi, tumulum ipsum totum, præstigias in eo latere vociferantes, asseribus & tabulis quibusdam clausere, ne ullo modo adiri, imò ne spectari posset. Obturbare illos, dum ad cœnam in templo sederent, B. Joannes videbatur; & velut mortualis umbra, nimiùm odiosus & non vocatus, intervenire conviviis. Jam verò hanc ipsam Ecclesiæ Metropolitanæ profanationem, & stantem in loco sancto abominationem ex sacro suo tumulo B. Joannes significavit. Siquidem imminente illa ab hæreticis calamitate, sæpius nocte gemitus & lacrymosæ quædam voces ab imo templi audiebantur: Custodes autem templi, studiosè gemitus illos secuti, animadverterunt non semel, ex B. Joannis tumulo exire. Nimirum dolebat beato viro (quantum Beati dolere possunt) dilectam Pragensem ecclesiam tot brevì sacrilegiis profanandam, quæ nunquam antè, ex quo à S. Wenceslao fundata erat, ne quidem Hussii aut postea Rokyczanæ temporibus, hæreticorum impuris sacris profanata fuisset. Sed plures sacri illius tumuli prærogativæ possent adferri: nam aliis quoque temporibus ecclesiæ S. Viti excubitores, ad indicandam fortasse beati viri sanctimoniam & in cœlo gloriam, amabili quadam luce sepulcrum illud cingi, & radiis coruscare viderunt. Neque id mirum: pro thesauro est Pragensi ecclesiæ B. Joannes, ubi verò thesauri lateant, ajunt ignes emergere.

28. Præcipuus B. Joannes Nepomucenus Patronus & Tutator eorum habetur, quibus infamiæ periculum aliquod imminet, quique ne admissum scelus factúmve emanet in pu-

 blicum,

blicum, pertimeſcunt: occurrit enim mirabiliter periculis, & factum abſcondit. Exempla in eam rem publica dare nec poſſum, nec audeo: quia ut ſilerem, atque etiam neſcirem, ipſe Beatus Joannes, qui texit, effecit: ſed res eſt inter omnes conteſtata: ſoléntque eos, qui afflicti, quo ſe vertant neſciunt, ad Beati ſepulcrum mittere, ut timores ſuos exponant & commendent. Hujus feſtinati & toties perſpecti auxilii argumento, edita typis pridem oratio eſt, quæ ſub B. Joannis effigie legitur hisce verbis concepta: Præſta quæſumus, omnipotens Deus, precibus noſtris, quas in B. Joannis Confeſſoris veneratione deferimus, pium benignus auditum; ut ejus meritis & interceſſione ſuffulti, ab infamia & confuſione temporali liberati, ante mortem reatus noſtros ſincera Confeſſione expiare, ſalutari pœnitentia delere, & portum æternæ ſalutis contingere feliciter valeamus. Per D. N. Jeſum Chriſtum filium tuum. Iis quoque fert opem B. Joannes, qui exitiali verecundia crimina ſua in ſacro tribunali aperire reformidant: nam ad ejus tumulum ſupplicantes, audaciam quamdam ad proferenda omnia addi ſibi ſenſerunt, ídque apertè Sacerdotibus ſunt teſtati. Anathemata ad B. Joannis tumulum plurima olim pependiſſe meminerunt ſenes: hæreſis Calviniana anno M. DC. XIX. laceravit omnia, aut flammis corrupit. Noſtra memoria matres aliquot, ad partum graviſſimè laborantes; alii hydrope, alii febribus diuturnis crudeliſſimè vexati, fuſis ad B. Joannem precibus, convaluêre, ut anathemata hodierna teſtantur. Quibusdam ipſa fides & in B. Joannem amor opem attuliſſe videtur: nam cùm alia deeſſent, pulverem, ex ejus lapide ſepulcrali modicè abraſum, ad varios morbos valuiſſe ſenſerunt.

29. Matrona Illuſtris (quam nominare nihil attinet) cùm aliquando de Sanctis in Metropolitana Eccleſia conditis

mentio

mentio fieret, & nescio quæ ex domesticis puellis B. Joannem Nepomucenum inter eos numerasset; illa supercilio sublato, Quem tu, inquit, Joannem nominas? nihil de illo Roma scit: colitur ille à rudibus perperam, neque forsitan hanc venerationem meretur: nam si sanctus esset, pridem eum Pontifices in Divorum numerum retulissent. Post aliquot dies cum eadem matrona, nihil jam de B. Joanne cogitans, oraret in templo; reperit in libello precum Beati effigiem capite radiato in habitu Canonicorum venustissimam, quam ante numquam viderat. Paulo post cùm domi in scriniolo suo aliud quærit, alia item ejusdem Beati effigies quasi sponte venit in manum. Ea res improvisa ita tenerum matronæ animum vulneravit, ut confestim in lacrymas soluta, B. Joannem Nepomucensem inclamarit. Diéque altero ad Ecclesiam Metropolitanam profecta, Confessione peccatorum præmissa, divinam Eucharistiam sumpsit; & sepulchro beati Martyris advoluta, audaciæ veniam postulavit. Nec omittenda est religiosi cujusdam viri temeritas, divinitùs ut videtur castigata. Hic in disceptatione cum socio sui Ordinis inita, negabat rite fieri, quòd B. Joannes à populo coleretur; addebátque cum stomacho, malè agere eos, qui cùm facilè impedire possent, cultum hominis tam ignoti tolerarent. Nondum abierat dies, en tibi gravem ægritudinem: nulla data causa tremore artuum insolito concutitur; ac ne mali originem ignoraret, simul ultro succurrit cogitatio B. Joannem de se vindictam sumere. Neque aliud fuit: nam neque tremor, neque dolor posuit, donec æger B. Joannem voto honorasset, ac veniam postulasset. Rem verò, ut secum gesta erat, ipse religiosus vir ad perpetuam memoriam scripto consignavit. Ardet ad B. Joannis tumulum suspensa lampas, ut antè dixi. Ex ea lampade Servus-capellæ (ita templi Custodem appellant) oleum omne effuderat, oleíque loco aquam puram in-

fuderat.

fuderat, ut ſocium ſuum (cui commiſſa & nutrienda lampas erat) vexaret. Accedit rerum omnium ignarus ſocius, alter videlicet Æditimus, priore illo procul obſervante, & benignam ſibi ſocii irridendi materiam oblatam gaudente. Accenditur lampas, aqua ſine omni elementorum pugna exardeſcit, lampas nitidiſſimè lucet. Territus rei novitate ocularis ille ſervus, fatetur quid egiſſet: uterque agnoſcit miraculum: plures eccleſiæ Miniſtri advocantur: rem ita ſe habere deprehendunt, Deum in ſervo ſuo B. Joanne glorificantes.

30. Stat ſuper B: Joannis Tumulum candelabrum ex orichalco ingens, cujus pedem artificioſiſſimis ſtatuis puerorum undique ludentium, aliíſque imaginibus æreis diſtinctum, inter cetera ſpolia, exciſa urbe Mediolanenſi à Friderico Barbaroſſa Cæſare, Wladislaus Bohemiæ Rex belli ejus ſocius, ante annos facile quingentos; quod ex Salomonis templo fuiſſe diceretur, Pragam attulerat, & eccleſiæ S. Viti donarat. Eum pedem, adjecta nova mole, jam ab annis centum octaginta, antiquitas in candelabri formam eleganter aptavit, & ſepulchro B. Joannis impoſuit; quod in manuſcriptis templi codicibus non aliter, quam Candelabrum B. Joannis appellatur. Id candelabrum noſtra memoria ornandum ſibi ſumpſit Sereniſſimus Archidux Leopoldus, Ferdinandi III. Cæſaris frater, & ſtatuas omnium Sanctorum Bohemiæ Patronorum, ſuo quemque in habitu (quos inter B. Joannes noſter ſpectatur) itidem ex orichalco apponi juſſit, supernè in orbem quaſi in corona ſtantium gratioſiſſimo ſpectaculo effictas à bonis artificibus, ut erat Princeps artium ejusmodi amantiſſimus & æſtimator peritiſſimus. Hoc opus novum, cum ſacrilegis oculis quidam fuiſſent intuiti, & aurum eſſe crederent; cupiditate victi, defractam B. Joannis ſtatuam, quæ ceteris videbatur formoſior, rapuêre. Magnam illis ſacrilegium

attulit

Beatificavit illum in
gloria.
Eccli. c. 45. v. 8.
Immemorialis cultus Servi Dei
cooperante Archi Ep. Pragensi Ferd.
C. Küenburgio, à Clem. XI. et Innoc.
XIII. approbatur, permisso Off. et
Mis. 7. Iun. 1720.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

Genimina labiorum ipsius
saturabunt eum. Mors, et
vita in manu linguæ.
Prov. C. 18. v. 20. et 21.
B. Ioannis corpus elevatur, et lin-
gua post 330. annos incorrupta re-
perta, publicæ, solennique venerati-
oni exponitur. 4. Iul. 1720.
Cum Pr. S. C. M.
I. A. P. exc. A. V.

attulit curam, quippe diu noctúque laniabatur intemperiis mens, ut nec somnum nec quietem ullam capere possent. Adacti igitur à monitore & tortore assiduo, quem habebant intus, retulere statuam: & ad tumulum B. Joannis, mox ad sacrum Pœnitentiæ tribunal advoluti, rem omnem Sacerdotibus aperuêre.

31. Hactenus de B. Joannis Nepomuceni Vita & Miraculis concinnata Narratio. Porro ne quem sua laude defraudem, præcipuam mihi materiam suppeditavit Perillustris & Reverendissimus Dominus Joannes Ignatius Dlauhovvesky de Longavilla, Protonotarius Apostolicus, sanctæ Metropolitanæ Pragensis, nec non exemptæ Wissehradensis, & Collegiatæ Veteroboleslaviensis ecclesiarum Canonicus: cujus verbis, ex ejus ad me litteris, hanc narrationem concludam: Mitto, quæ de B. Joanne Nepomuceno invenire potui; eáque ex variis fidissimis & indubiis manuscriptis collecta, sub fide Sacerdotali communico; faxit Deus, ut quem honoramus in terris, ejus consortio perfruamur in cœlis. Amen.

Oratio ad B. Joannem Nepomuc.

Quam tribus linguis, Bohemicè, Germanicè & Latinè scriptam, & in tabellis ante ejus tumulum appensam, populus piè recitare consuevit, ad verbum descripta.

B. Joannes, Martyr ac Patrone, Nepomuci in Regno Bohemiæ oriunde, templi S. Viti in arce Pragensi Canonice; eò quòd ad instantiam Wenceslai IV. regis, ulcisci se de conjuge, sæpe illum de vita corrigenda monente, volentis,

ante & post torturam, Confessionem Augustæ propalare recusâsti, in flumen Muldavam ex Ponte præcipitatus, à luminibus, noctu supra flumen ubi corpus tuum jacuit apparentibus, certissimis tuæ innocentiæ & sanctitatis testibus ostensus, solenniter ab universo Clero ac populo ad Cathedrale templum deportatus fuisti; ubi usque hodie, qui tuum sepulcrum exhonorat, vulgi infamiam effugere non solet. Tu enim admirandam, inauditam, ac sempiternam memoriam secreti exomologeseos tuendi post te reliquisti. Per hæc tua merita & dona divinitus tibi concessa, precamur suppliciter ac fiducialiter, apud omnipotentem Deum eam impetra nobis gratiam, ut ira ejus conquiescat, peccatorum pœnas, uti pestem, bellum, famem, aliásque tam corporis quàm animæ plagas clementer avertat; & ut nos ante obitum confiteri, pro peccatis satisfacere, omne periculum & seculi dedecus, hominúmque scandalum effugere, Deo placere & adhærere, vitam laudabiliter concludere, & ad vitam æternam pervenire possimus. Per Jesum Christum Dominum ac Salvatorem Nostrum. Amen.